Magiczny Kraków

Kopiec Wandy w pełni chroniony

2026-05-28

Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków potwierdził, że obecna kwalifikacja Kopca Wandy jako zabytku archeologicznego zapewnia mu pełną ochronę.

Kopiec Wandy jest zabytkowym obiektem o dużej wartości nie tylko materialnej, ale także odgrywa istotną rolę w kształtowaniu krajobrazu kulturowego oraz tożsamości miejsca. W 2009 r. Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków wpisał go do rejestru zabytków archeologicznych. Zgodnie z tym wpisem chronione są struktury naziemne kopca oraz jego otoczenie o powierzchni 4,5785 ha. Kopiec jest też objęty ochroną w zapisach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dla wybranych obszarów przyrodniczych miasta Krakowa – etap A". Ponadto położony jest w granicach obszarowego stanowiska archeologicznego ujętego w gminnej ewidencji stanowisk archeologicznych, w związku z czym jest objęty ochroną konserwatorską, a szeroko rozumiane prace przy kopcu wymagają uzgodnienia ze służbami konserwatorskimi.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, rejestr zabytków dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie odrębnych ksiąg dla zabytków nieruchomych (A), ruchomych (B) i archeologicznych (C). Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu lub na wniosek właściciela zabytku nieruchomego. Prowadzenie rejestru zabytków jest niezbywalną kompetencją konserwatora wojewódzkiego.

W związku z rezolucją Rady Miasta Krakowa w sprawie podjęcia działań zmierzających do wpisania Kopca Wandy do rejestru zabytków nieruchomych, 22 kwietnia Miejski Konserwator Zabytków wystąpił do Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z zapytaniem, czy pod względem formalno-prawnym istnieje potencjalna możliwość wpisania do rejestru zabytków nieruchomych zabytku, który uprzednio został wpisany do rejestru zabytków archeologicznych.

29 kwietnia Miejski Konserwator Zabytków otrzymał odpowiedź negatywną. Wojewódzki konserwator podkreślił, że Kopiec Wandy jest klasycznym przykładem zabytku archeologicznego i ten wpis zapewnia mu pełną ochronę prawną. Wpis do rejestru archeologicznego już obejmie cały obiekt (także jego formę terenową). Drugi wpis do rejestru zabytków byłby jedynie powieleniem ochrony, bez realnej wartości dodanej.

Warto zauważyć, że wszystkie cztery krakowskie kopce znajdują się już w rejestrze zabytków i podlegają takiemu samemu stopniowi ochrony konserwatorskiej, niezależnie od rodzaju księgi, do której zostały wpisane. Kopiec Krakusa wpisano w 1933 r., Kopiec Kościuszki w 1936 r., Kopiec Piłsudskiego w 1981 r., a Kopiec Wandy w 2009 r.